

สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ความสำคัญรายสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก

สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในศาสนพิธี ศาสนกรรม ทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนหลักการปฏิบัติสมาธิภาวนาและธรรมสาธยาย อันจะเป็นประโยชน์ในงานสังคมพิธีหรือพิธีกรรม จัดว่าเป็นรายสาระที่ทำให้ผู้เรียนมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานฝึกอบรมตนเองทั้งกาย วาจาและใจ ให้เกิดความอดทน สามารถพัฒนาตนให้เป็นประโยชน์แก่บุคคล สังคมและประเทศชาติ

ศาสนปฏิบัติ จึงเป็นหลักศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนาที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในการทำงานร่วมกันเป็นหลักศาสนธรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทรต่อผู้ร่วมงานเสมือนพี่และน้อง ตลอดจนเป็นรายสาระที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีกฎ ระเบียบ และขั้นตอน

ธรรมชาติหรือลักษณะเฉพาะของสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ

สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้

พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม) คือ แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาการนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ประกอบด้วยการศึกษา ภาคสมาธิภาวนา ภาคธรรมสาธยาย และภาคพิธีกรรม เป็นการรวบรวมหลักการและวิธีการทั้ง ๓ ภาคมาอยู่ในรายสาระเดียวกัน เพื่อที่จะทำให้รายมีสาระมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ศาสนปฏิบัติยังได้เน้นการฝึกปฏิบัติทั้ง ๓ ภาค ให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจนแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นการสวดมนต์ เจริญวิปัสสนากรรมฐาน นั่งและเดินจงกรม ตลอดจนพิธีกรรม ศาสนธรรมทางพระพุทธศาสนา

ดังนั้น **สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ** จึงมีลักษณะเฉพาะที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีค่านิยมที่ดีงามสามารถปฏิบัติตามหลักธรรม สาธยายธรรม ปฏิบัติพิธีกรรมและบำรุงรักษาศาสนสมบัติ จนกระทั่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

วิสัยทัศน์สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ

นักเรียนจะเป็นผู้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมศาสนาธรรม พิธีกรรมอันหลากหลายตามวิถีทางของชาวพุทธสามารถถ่ายทอดความคิดและแนวปฏิบัติไปยังสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนใช้หลักศาสนาธรรม ศาสนพิธีเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อและการดำรงชีวิต

พันธกิจสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ

หลักสูตรสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัตินี้ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้พระภิกษุสามเณรพัฒนาตนเอง ฝึกอบรมตนเองให้มีความอดทน มีความสามัคคี มีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตนในฐานะเป็นศาสนทายาทที่ดี และนำความรู้จากการศึกษาไปพัฒนาศาสนา พัฒนาศาสนพิธี ศาสนธรรม ทางพระพุทธศาสนาและสังคม โดยมุ่งปลูกฝังให้พระภิกษุสามเณรมีคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. มุ่งให้นักเรียนรู้และเข้าใจในหลักการปฏิบัติสมาธิภาวนา ธรรมสาธยาย และพิธีกรรม
๒. มุ่งให้นักเรียนพัฒนาตนให้เป็นประโยชน์แก่บุคคล สังคม และประเทศชาติ
๓. มุ่งให้นักเรียนรู้จักปรับปรุงบำรุงรักษาศาสนสมบัติทางพระพุทธศาสนา
๔. มุ่งให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติตนในฐานะเป็นศาสนทายาทที่ดี
๕. มุ่งให้นักเรียนรู้จักใช้สัมมาสมาธิแก้ปัญหาสังคม

เป้าหมายหรือความคาดหวังของสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัตินี้ เป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีความคาดหวังว่า เมื่อนักเรียนเรียนสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้ว นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ

๑. สามารถใช้หลักศาสนาธรรมศาสนาพิธีแสวงหาความรู้ในการประพฤติปฏิบัติในสำหรับดำเนินชีวิตแห่งความเป็นสมณสาธูป
๒. ศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
๓. เข้าใจความหมายและแนวปฏิบัติอันหลากหลายของศาสนาธรรม และศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา
๔. สามารถถ่ายทอดความคิดและแนวปฏิบัติไปสู่สังคมไทยได้อย่างสร้างสรรค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ

๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ วิธีการนั่งสมาธิ และการเดินจงกรม
๒. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในธรรมสาธยาย ศาสนพิธีตามที่กำหนด
๓. นักเรียนสามารถเป็นตัวอย่างและสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
๔. นักเรียนสามารถพัฒนาตนจากการศึกษาและปฏิบัติได้
๕. นักเรียนสามารถพัฒนาตนให้เป็นประโยชน์แก่บุคคลและสังคมได้
๖. นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติความสำคัญศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

คุณภาพผู้เรียน

สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ให้นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ต้องศึกษาตั้งแต่ระดับ ๒ ถึงระดับ ๓ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาภาคสมาธิภาวนา ภาครธรรมสาธยาย และภาคพิธีกรรม มีความรู้ มีทักษะ และกระบวนการด้านศาสนปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (ระดับ ๓) นักเรียนจะมีคุณภาพ ดังนี้

- มีความรู้ความเข้าใจหลักการปฏิบัติสมาธิภาวนา ธรรมสาธยาย และพิธีกรรม
- นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจวิธีการทำสมาธิและจงกรม
- นักเรียนมีความสามารถในการทำจิตเป็นสมาธิ
- นักเรียนมีความรู้และเข้าใจในการบำรุงรักษาศาสนสมบัติได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนมีความสามารถในการทำตนเป็นตัวอย่างและสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติตามได้
- นักเรียนมีจิตสำนึกในการใช้หลักศาสนธรรม และศาสนพิธี เพื่อส่งเสริมความสามัคคีความสงบสุขในสังคมและสามารถนำหลักศาสนธรรม ศาสนพิธีไปใช้ในการแก้ปัญหาสังคมตลอดถึงปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อความพ้นทุกข์

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธา ที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๔-๖	๒๐. สวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน หรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและระโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา - ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน - นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ คุณภาพชีวิตและสังคม

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๔-๖	๑. ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ <ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ เช่น การศึกษา การปฏิบัติธรรม และการเป็นนักบวชที่ดี ◆ คุณสมบัติทายกและภิกขาหก ◆ หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ ในฐานะพระนักเทศก์ พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระวิปัสสนาจารย์ และพระนักพัฒนา ◆ การปกป้องคุ้มครอง พระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย ◆ การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุทางกาย วาจา และใจ ที่ประกอบด้วยเมตตา ◆ การปฏิสันถารที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ในโอกาสต่าง ๆ ❖ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม <ul style="list-style-type: none"> ◆ การรักษาศีล ๘ ◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นสมาชิกขององค์กรชาวพุทธ ◆ การเป็นชาวพุทธที่ดี ตามหลักทศเบื่องบน ในทศ ๖ ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในฐานะผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครองตามหลักทศเบื่องล่าง ในทศ ๖ ◆ การปฏิสันถารตามหลัก ปฏิสันถาร ๒ ◆ หน้าที่และบทบาทของอุบาสก อุบาสิกาที่มีต่อ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๔-๖		<p>สังคมไทยในปัจจุบัน</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ตามหลักทศเบื่องหลังในทศ ๖ ♦ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและโลก
	๒. ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ประเพณีของศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา <ul style="list-style-type: none"> ♦ ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ เช่น พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้าฝน พิธีทอดกฐิน พิธีปวารณา เป็นต้น ♦ ศาสนพิธีที่นำพระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวเนื่อง เช่น การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่างๆ ❖ ความหมาย ความสำคัญ คติธรรมในพิธีกรรม บทสวดมนต์ของนักเรียน งานพิธี คุณค่าและประโยชน์ ❖ พิธีบรรพชาอุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบท เครื่องอัฐฐบริวาร ประโยชน์ของการบรรพชาอุปสมบท ❖ บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี ❖ คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี
	๓. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชนของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ <ul style="list-style-type: none"> ♦ ขั้นตอนเตรียมการ ♦ ขั้นตอนพิธีการ
	๔. วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ❖ หลักธรรม/คติธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น ❖ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น
	๕. สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการดำรงรักษาพระพุทธศาสนา อันส่งผลถึงการพัฒนาตน พัฒนาชาติและโลก	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การปกป้อง ค้ำครอง อารังรักษาพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย ❖ การปลูกจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑
สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)

สาระ	ชั้น	ชื่อสาระ	รหัสสาระ	หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง			ภาคเรียน
					สัปดาห์	ภาคเรียน	ปี	
พื้นฐาน	ม.๔	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๑๑๐๖	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๔	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๑๑๐๘	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๒
	ม.๕	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๒๑๐๖	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๕	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๒๑๐๘	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๒
	ม.๖	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๓๑๐๖	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๑
	ม.๖	ศาสนปฏิบัติ	ส ๓๓๑๐๘	๐.๕	๑	๒๐	๔๐	ภาคเรียนที่ ๒

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้
รหัสสาระ ส ๓๑๑๐๖ สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษาความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ เช่น การศึกษา การปฏิบัติธรรม และการเป็นนักรบวชที่ดี คุณสมบัติหายกและปฏิคาหก หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุในฐานะพระนักเทศน์ พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระวิปัสสนาจารย์ และพระนักพัฒนา การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม การรักษาศีล ๘ การเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นสมาชิกขององค์กรชาวพุทธ การเป็นชาวพุทธที่ดีตามหลักทศเบืองบนในทศ ๖ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในฐานะผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครองตามหลักทศเบืองล่างในทศ ๖

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัย และค่านิยมที่เหมาะสมตามสมณสาธูป

รหัสตัวชี้วัด รวม ๑ ตัวชี้วัด
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ ส ๓๑๑๐๘ สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาความสำคัญของการสวดมนต์แปล การแผ่เมตตา การฝึกบริหารจิต และการเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานอานาปานสติ การปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุทางกาย วาจา และใจ ที่ประกอบด้วยเมตตา การปฏิสันถารที่เหมาะสมต่อพระภิกษุในโอกาสต่างๆ การปฏิสันถารตามหลักปฏิสันถาร ๒ หน้าทีและบทบาทของอุบาสก อุบาสิกา ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวตามหลักทิศเบื้องหลังในทิศ ๖ การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวชุมชน ประเทศชาติ และโลก

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ ปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัย และค่านิยมที่เหมาะสมตามสมณสาธูป

รหัสตัวชี้วัด รวม ๒ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๔/๒๐

มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ ส ๓๒๑๐๖ สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษาความสำคัญของประเภทของศาสนพิธีในพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ เช่น พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียน ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้าฝน พิธีทอดกฐิน พิธีบวชธัมม เป็นต้น ศาสนพิธีที่นำพระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวเนื่อง เช่น การทำบุญเลี้ยงพระในโอกาสต่างๆ ความหมาย ความสำคัญ คติธรรมในพิธีกรรม บทสวดมนต์ของนักเรียน งานพิธี คุณค่าและประโยชน์

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัยและค่านิยมที่เหมาะสมตามสมณสาธูป

รหัสตัวชี้วัด รวม ๑ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๕/๒

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ ส ๓๒๑๐๘ สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาความสำคัญของการสวดมนต์แปล การแผ่เมตตา การฝึกบริหารจิต และการเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานอานาปานสติ พิธีบรรพชา อุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอบรรพชา อุปสมบท เครื่องอัฐบริขาร ประโยชน์ของการบรรพชา อุปสมบท บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการสวดมนต์แปล แผ่เมตตา ฝึกบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานอานาปานสติ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัยและค่านิยมที่เหมาะสมตามสมณสาธูป

รหัสตัวชีวิต รวม ๒ ตัวชีวิต

มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๕/๒๐

มาตรฐาน ส.๑.๒ ม.๕/๒

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ ส ๓๓๑๐๖ สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๑

ศึกษาความสำคัญของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ขึ้นเตรียมการ ขึ้นพิธีการ หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชนของพระพุทธศาสนา หลักธรรม คติธรรมในวันสำคัญทางศาสนา เทศกาลที่สำคัญของพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตนที่ถูกต้องนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัยและค่านิยมที่เหมาะสมสมณสาธูป

รหัสตัวชีวิต รวม ๒ ตัวชีวิต

มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๓ ม.๖/๔

คำอธิบายรายสาระการเรียนรู้

รหัสสาระ ส ๓๓๑๐๘ สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เวลา ๑ ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๒

ศึกษาความสำคัญของสวดมนต์แปล การแผ่เมตตา การฝึกบริหารจิต และการเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานอานาปานสติ การปกป้อง คัมภีร์ครอง อารังรักษาพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัทในสังคมไทย การปลุกจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ

โดยใช้กระบวนการสอนแบบพุทธวิธี การปฏิบัติงานกลุ่ม การสร้างความคิดรวบยอด การฝึกกระบวนการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความหมายอย่างมีวิจารณ์ญาณ การแก้ปัญหา การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตระหนักและเห็นคุณค่าของการสัมมนาเสนอแนะแนวทางในการอารังรักษาพระพุทธศาสนาการพัฒนาตน พัฒนาชาติ และพัฒนาโลก นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีวินัยและค่านิยมที่เหมาะสมสมสรูป

รหัสตัวชี้วัด รวม ๒ ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๖/๒๐

มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๕

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)
สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธา
ที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๔/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหาร จิตและเจริญปัญญาด้วยอา นาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา - วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของ การบริหารจิตและเจริญ ปัญญา การฝึกบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักส ติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจิตและ เจริญปัญญาไปใช้ในชีวิ ประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกในครอบครัว และคนรอบข้าง	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี ต่อพระภิกษุ<ul style="list-style-type: none"> ◆ การเข้าใจในกิจของ พระภิกษุ เช่น การ ศึกษา การปฏิบัติ ธรรมและการเป็น นักบวชที่ดี ◆ คุณสมบัติทายกและ ปฏิบัติทา ◆ หน้าที่และบทบาท ของพระภิกษุ ใน ฐานะพระนักเทศก์ พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากร พระวิปัสสนาจารย์	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
<p>มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑</p> <p>ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกในครอบครัว และคนรอบข้าง</p>	<p>และพระนักพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ การปกป้องคุ้มครอง พระพุทธศาสนาของ พุทธบริษัทในสังคม ไทย ◆ การปฏิบัติตนต่อพระ ภิกษุทางกาย วาจา และใจ ที่ประกอบ ด้วยเมตตา ◆ การปฏิสันถารที่ เหมาะสมต่อพระ ภิกษุในโอกาสต่างๆ <p>❖ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัวและสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ การรักษาศีล ๘ ◆ การเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นสมาชิกของ องค์กรชาวพุทธ ◆ การเป็นชาวพุทธที่ดี ตามหลักทศเบ็องบน ในทศ ๖ ◆ การปฏิบัติตนที่ เหมาะสมในฐานะผู้ ปกครองและ ผู้อยู่ ในปกครองตามหลัก ทศเบ็องล่างในทศ ๖ ◆ การปฏิสันถารตาม หลักปฏิสันถาร ๒ ◆ หน้าที่และบทบาท ของอุบาสก อุบาสิกาที่มีต่อสังคม ไทยในปัจจุบัน ◆ การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ตามหลักทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกในครอบครัว และคนรอบข้าง	<p>เบื้องหลังในทศ ๖</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ การบำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์ต่อ ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและ โลก 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปฐจา วิสัชชา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)
สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธา
ที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๕/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหาร จิตและเจริญปัญญาด้วยอา นาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา - วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของ การบริหารจิตและเจริญ ปัญญา การฝึกบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักส ติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจิตและ เจริญปัญญาไปใช้ในชีวิ ประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๕/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสน พิธี พิธีกรรมตามหลักพระ พุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ประเภทของศาสนพิธีใน พระพุทธศาสนา ◆ ศาสนพิธีเนื่องด้วย พุทธบัญญัติ เช่น พิธีแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ พิธีเวียน เทียน ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้าฝน พิธีทอดกฐิน พิธี ปวารณา เป็นต้น ◆ ศาสนพิธีที่นำพระ พุทธศาสนา เข้าไป เกี่ยวเนื่อง เช่น การ ทำบุญเลี้ยงพระใน โอกาสต่างๆ ◆ ความหมาย ความ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
<p>มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๕/๒</p> <p>ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา</p>	<p>สำคัญ คติธรรมในพิธีกรรม บทสวดมนต์ของนักเรียนงานพิธี คุณค่าและประโยชน์</p> <p>◆ พิธีบรรพชาอุปสมบท คุณสมบัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบท เครื่องอัฐบริขารประโยชน์ของการบรรพชาอุปสมบท</p> <p>◆ บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี</p> <p>◆ คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี</p>	<p>❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี</p> <p>- แบบปุจฉา วิสัชนา (กระบวนการถาม-ตอบ)</p> <p>- แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิดวิเคราะห์ และสรุป)</p>	<p>❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>- มุ่งมั่นในการทำงาน</p> <p>- ใฝ่เรียนรู้</p> <p>- การสื่อสารมีประสิทธิภาพ</p>

แบบวิเคราะห์คำอธิบายรายละเอียดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)
สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธา ที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๖/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหาร จิตและเจริญปัญญาด้วยอา นาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา - วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของ การบริหารจิตและเจริญ ปัญญา การฝึกบริหารจิต และเจริญปัญญาตามหลักส ติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ - นำวิธีการบริหารจิตและ เจริญปัญญาไปใช้ในชีวิ ประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปฐมา วิสัชชา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๑ พระพุทธศาสนา (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม)

มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นพุทธศาสนิก ชนของพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การแสดงตนเป็นพุทธมาม กะ ◆ ขั้นตอนเตรียมการ ◆ ขั้นตอนพิธีการ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปฐมา วิสัชชา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - การสื่อสารมีประสิทธิภาพ
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๔ วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทาง ศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของพระพุทธศาสนา และ ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ❖ หลักธรรม/คติธรรมที่เกี่ยว เนื่องกับวันสำคัญ และเท กาลที่สำคัญในพระพุทธ ศาสนาหรือศาสนาอื่น ❖ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องใน วันสำคัญและเทศกาลที่ สำคัญในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปฐมา วิสัชชา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ● คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ● มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - คิดวิเคราะห์ วิจัย - การตัดสินใจ - การแก้ปัญหา
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๕ สัมนานาและเสนอแนะแนว ทางในการธำรงรักษาพระ พุทธศาสนาอันส่งผลถึงการ	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การปกป้อง คุ้มครอง ธำรง รักษาพระพุทธศาสนาของ พุทธบริษัทในสังคมไทย 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กระบวนการสอนพุทธวิธี - แบบปฐมา วิสัชชา (กระบวนการถาม-ตอบ) - แบบพหุสูตร (กระบวนการฟัง, การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มุ่งมั่นในการทำงาน - ใฝ่เรียนรู้ - คิดวิเคราะห์ วิจัย

ตัวชี้วัด (รายละเอียดพื้นฐาน)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง/ท้องถิ่น		
	ความรู้ (K)	ทักษะ/กระบวนการ (P)	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
พัฒนาดน พัฒนาชาติ และ โลก	❖ การปลูกจิตสำนึก และการ มีส่วนร่วมในสังคมพุทธ	การเขียน, การถาม, การคิด วิเคราะห์ และสรุป)	- การตัดสินใจ - การแก้ปัญหา

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ๒ หน่วยการเรียนรู้ ๒ ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ส ๑.๑ ม.๔/๒๐	สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา
๒	ส ๑.๒ ม.๔/๑	พุทธศาสนิกชนที่ดี
รวม ๒ หน่วยการเรียนรู้ ๒ ตัวชี้วัด		

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ๒ หน่วยการเรียนรู้ ๒ ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ส ๑.๑ ม.๕/๒๐	สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา
๒	ส ๑.๒ ม.๕/๒	ศาสนพิธี พิธีกรรม
รวม ๒ หน่วยการเรียนรู้ ๒ ตัวชี้วัด		

หน่วยการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ๔ หน่วยการเรียนรู้ ๔ ตัวชี้วัด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ลำดับที่	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
๑	ส ๑.๑ ม.๖/๒๐	สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา
๒	ส ๑.๒ ม.๖/๓	การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
๓	ส ๑.๒ ม.๖/๔	หลักธรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
๔	ส ๑.๒ ม.๖/๕	การสัมนนาพระพุทธศาสนา
รวม ๔ หน่วยการเรียนรู้ ๔ ตัวชี้วัด		

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒๐ ชั่วโมง ๐.๕ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	พุทธศาสนิกชนที่ดี	ส ๒.๑ ม.๔/๑	<ul style="list-style-type: none"> - การปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ - การเข้าใจในกิจของพระภิกษุ คุณสมบัติทายก ปฏิคาหก - หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม - การรักษาศีล ๘ - การเข้าร่วมกิจกรรม - การเป็นสมาชิกขององค์กรชาวพุทธ - การเป็นชาวพุทธที่ดีตามหลักทศเบ็องบนในทศ ๖ - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในฐานะผู้ปกครองและผู้อยู่ในปกครอง	๒๐	๑๐๐
รวมภาคเรียนที่ ๑				๒๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	สวดมนต์แปล และ แผ่เมตตา	ส ๑.๑ ม.๔/๒๐	- การสวดมนต์แปล แผ่เมตตา - การบริหารจัดการและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติ	๖	๓๐
๒	พุทธศาสนิกชนที่ดี	ส ๒.๑ ม.๔/๑	- การปกป้องคุ้มครองพระ พุทธศาสนา - การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ ทางกาย วาจา และใจ - การปฏิสังขารที่เหมาะสม ต่อพระภิกษุ - การปฏิสังขารตามหลัก ปฏิสังขาร ๒ - หน้าที่และบทบาทของ อุบาสก อุบาสิกา ที่มีต่อ สังคมไทย - การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว - การบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และ โลก	๑๔	๗๐
รวมภาคเรียนที่ ๒				๒๐	๑๐๐

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เวลา ๒๐ ชั่วโมง ๐.๕ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	ศาสนพิธี พิธีกรรม	ส ๒.๑ ม.๕/๒	<ul style="list-style-type: none"> - ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธ บัญญัติ - การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - พิธีเวียนเทียน ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้ำฝน พิธีทอด กฐิน พิธีปวารณา - ศาสนพิธีที่นำพระพุทธรูป ศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้อง - การบุญเลี้ยงพระ - ความหมาย ความสำคัญ คติ ธรรมในพิธีกรรม บทสวด มนต์ของนักเรียน งานพิธี - คุณค่าและประโยชน์ของ ศาสนพิธี	๒๐	๑๐๐
รวมภาคเรียนที่ ๑				๒๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	สวดมนต์แปล และ แม่เมตตา	ส ๑.๑ ม.๕/๒๐	<ul style="list-style-type: none"> - การสวดมนต์แปล แม่เมตตา - การบริหารจัดการและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติ	๖	๓๐
๒	ศาสนพิธี พิธีกรรม	ส ๒.๑ ม.๕/๒	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีบรรพชา อุปสมบท คุณ สมบัติของผู้ขอบรรพชา อุปสมบท เครื่องอัฐบริขาร - ประโยชน์ของการบรรพชา อุปสมบท - บุญพิธี ทานพิธี กุศลพิธี - คุณค่าและประโยชน์ของ ศาสนพิธี	๑๔	๗๐
รวมภาคเรียนที่ ๒				๒๐	๑๐๐

โครงสร้างสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๔-๖) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เวลา ๒๐ ชั่วโมง ๐.๕ หน่วยกิต
(ภาคเรียนที่ ๑ และภาคเรียนที่ ๒)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	การแสดงตนเป็นพุทธ มามกะ	ส ๒.๑ ม.๕/๓	- การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ขั้นเตรียมการ ขั้นพิธีการ - การแสดงตนเป็นพุทธศาสนิก ชนที่ดีของพระพุทธศาสนา	๑๐	๔๐
๒	หลักธรรมวินัยสำคัญทาง พระพุทธศาสนา		- หลักธรรม คติธรรมวินัยสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา - การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวัน สำคัญและเทศกาลสำคัญใน พระพุทธศาสนา	๑๐	๖๐
รวมภาคเรียนที่ ๑				๒๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
๑	สวดมนต์แปล และ แม่เมตตา	ส ๑.๑ ม.๖/๒๐	- การสวดมนต์แปล แม่เมตตา - การบริหารจัดการและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติ	๖	๓๐
๒	การสัมนนาพระพุทธ ศาสนา	ส ๒.๑ ม.๖/๕	- การปกป้อง คุ้มครอง ถำรง รักษาพระพุทธศาสนาของ พุทธบริษัทในสังคมไทย - การปลูกจิตสำนึก - การมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ - การพัฒนาตน พัฒนาชาติ และพัฒนาโลก	๑๔	๗๐
รวมภาคเรียนที่ ๒				๒๐	๑๐๐

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๔/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสนติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาความหมาย คุณค่า ความสำคัญของการสวดมนต์ การแผ่เมตตาการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของการสวดมนต์ แผ่เมตตา - อธิบาย วิเคราะห์คุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา - การเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “ประโยชน์ของการสวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การสวดมนต์ แผ่เมตตา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “ประโยชน์ ของการสวดมนต์แผ่และแผ่ เมตตา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 	สวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยุ่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๔/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาความหมาย ประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญาในระดับชีวิตประจำวัน การพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านจุดหมายของศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา - อธิบายประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญา : ในระดับชีวิตประจำวัน : ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ : ด้านจุดหมายของศาสนา - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงาน เรื่อง “บุคคลผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การบริหารจิต/การเจริญปัญญา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการบริหารจิต/การเจริญปัญญา ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “บุคคลผู้มีคุณภาพชีวิตที่ดี” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ความสำคัญ ลำดับขั้นตอน และประโยชน์ของการบริหารจิตและการเจริญปัญญาตามความเหมาะสม 	สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีต่อพระภิกษุ บทบาทหน้าที่ของพระภิกษุ บทบาทหน้าที่ของอุบาสก อุบาสิกา การปกป้องคุ้มครองธำรงรักษาพระพุทธศาสนา	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายกิจของสงฆ์ - อธิบายวิธีการบริหารจัดการตามหลักสติปัฏฐาน - อธิบายคุณสมบัติของทายกและปฏิบัติทา - บทบาทหน้าที่ของพระภิกษุ/อุบาสก อุบาสิกา - การปกป้องธำรงรักษาพระพุทธศาสนา - ใ้ความรูู้ ใ้งาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใ้งาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใ้งานที่ ๑ เรื่อง “การเข้าใ้ในกิจของสงฆ์” - ใ้งานที่ ๒ เรื่อง “คุณสมบัติของทายกและปฏิบัติทา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใ้งาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใ้งาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การบริหารจิต/การเจริญปัญญา” - ครูใ้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมายของสติปัฏฐาน ลำดับขั้นตอนของการบริหารจัดการตามหลักสติปัฏฐาน ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูใ้นักเรียนทำใ้งานที่ ๑ เรื่อง “การเข้าใ้ในกิจของสงฆ์” - ครูใ้นักเรียนทำใ้งานที่ ๒ เรื่อง “คุณสมบัติของทายกและปฏิบัติทา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใ้งาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมายของสติปัฏฐาน ลำดับขั้นตอนของการบริหารจัดการตามหลักสติปัฏฐาน 	พุทธศาสนิกชนที่ดี

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการบรรพชา อุปสมบท ประโยชน์ คุณค่า ความสำคัญของการบรรพชา อุปสมบท การศึกษา พุทธศาสนวันอาทิตย์ การเข้าร่วม พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การ ปฏิบัติตนตามหลักทศ ๖	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายการบรรพชา - อธิบายการอุปสมบท - อธิบายประโยชน์ของการ บรรพชา/อุปสมบท - อธิบายการศึกษาพุทธศาสนา วันอาทิตย์ - อธิบาย วิเคราะห์การเข้าร่วม พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตนตามหลักทศ ๖ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานที่ ๑ เรื่อง “การ บรรพชา/ อุปสมบท” - ใบงานที่ ๒ เรื่อง “การเข้าร่วม พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “หน้าที่ชาวพุทธที่ดีในสังคม” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอน เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่การปฏิบัติตนตามหลักทศ ๖ ของ พุทธศาสนิกชน ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง “การบรรพชา/ อุปสมบท” - ใบงานที่ ๒ เรื่อง “การเข้าร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธ ศาสนา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของบท บาท หน้าที่การปฏิบัติตนตามหลักทศ ๖ ของพุทธศา สนิกชน ประโยชน์ คุณค่าของการบรรพชา/อุปสมบท 	(ต่อ) พุทธศาสนิกชนที่ดี

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาหน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ หน้าที่และบทบาทของอุบาสก อุบาสิกาที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายหน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ <ul style="list-style-type: none"> : พระนักเทศน์ : พระธรรมทูต : พระธรรมจาริก : พระวิปัสสนาจารย์ : พระนักพัฒนา - อธิบายหน้าที่และบทบาทของอุบาสก อุบาสิกา - ใ้บความรู้ ใ้บงาน 	<p>วิธีการวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน <p>การตรวจผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “หน้าที่และบทบาทพุทธศาสนิกชนที่ดี” <p>เครื่องมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน <p>เกณฑ์ประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	<p>❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ</p> <p>ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “หน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของอุบาสก อุบาสิกาที่ดี <p>ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง “หน้าที่และบทบาทพุทธศาสนิกชนที่ดี” <p>ขั้นประยุกต์ (การประเมิน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของหน้าที่และบทบาทของพระภิกษุ หน้าที่และบทบาทของอุบาสก อุบาสิกาที่ดี การประพฤติปฏิบัติเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีตามหลักทศ ๖ 	(ต่อ) พุทธศาสนิกชนที่ดี

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๕/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสนติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาความหมาย คุณค่า ความสำคัญของการสวดมนต์ การแผ่เมตตาการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของการสวดมนต์ แผ่เมตตา - อธิบาย วิเคราะห์คุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา - การเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “ประโยชน์ของการสวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การสวดมนต์ แผ่เมตตา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “ประโยชน์ ของการสวดมนต์แผ่และแผ่ เมตตา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 	สวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๕/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน ๔ ความหมายของสติปัฏฐาน วิธีการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน การบริหารจิตเพื่อการเรียนรู้ คุณภาพชีวิต และสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของสติปัฏฐาน - อธิบายวิธีการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน - การบริหารจิตเพื่อการเรียนรู้ คุณภาพชีวิตและสังคม - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงาน เรื่อง “สติปัฏฐาน ๔” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การบริหารจิต/การเจริญปัญญา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมายของสติปัฏฐาน ลำดับขั้นตอนของการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “สติปัฏฐาน ๔” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมายของสติปัฏฐาน ลำดับขั้นตอนของการบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน 	(ต่อ) สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๕/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ ศาสนพิธีที่เอาพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของศาสนพิธี - อธิบายประเภทของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์ศาสนาพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ - อธิบาย วิเคราะห์ศาสนาพิธีที่เอาพระพุทธศาสนาเข้ามาเกี่ยวเนื่อง - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “แบบรายงานการเข้าร่วมพิธีกรรมในศาสนาพิธี” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “ศาสนาพิธีในทางพระพุทธศาสนา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “แบบรายงานการเข้าร่วมพิธีกรรมในศาสนาพิธี” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา 	ศาสนาพิธี พิธีกรรม

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๕/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม งานพิธี คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี บทสวดมนต์ของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของศาสนพิธี - อธิบายประเภทของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์บทสวดมนต์ของนักเรียน - อธิบายความหมาย ลำดับขั้นตอนของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “ศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา 	(ต่อ) ศาสนพิธี พิธีกรรม

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๕/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี และทานพิธี คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์กุศลพิธี - อธิบาย วิเคราะห์บุญพิธี - อธิบาย วิเคราะห์ทานพิธี - อธิบายความหมาย ลำดับขั้นตอนของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - อธิบายคุณค่า ประโยชน์ของศาสนพิธี - ใ้ความรู้ ใ้งาน 	<p>วิธีการวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใ้งาน <p>การตรวจผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใ้งานเรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” <p>เครื่องมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใ้งาน <p>เกณฑ์ประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใ้งาน 	<p>❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ</p> <p>ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “ศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา” - ครูใ้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา <p>ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูใ้นักเรียนทำใ้งาน เรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” <p>ขั้นประยุกต์ (การประเมิน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใ้งาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา 	<p>(ต่อ)</p> <p>ศาสนพิธี พิธีกรรม</p>

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสนติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาความหมาย คุณค่า ความสำคัญของการสวดมนต์ การแผ่เมตตาการฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของการสวดมนต์ แผ่เมตตา - อธิบาย วิเคราะห์คุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา - การเจริญปัญญาตามหลักอานาปสนติ - ใบความรู้ ใบงาน 	<p>วิธีการวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน <p>การตรวจผลงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “ประโยชน์ของการสวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา” <p>เครื่องมือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน <p>เกณฑ์ประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	<p>❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ</p> <p>ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การสวดมนต์ แผ่เมตตา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา <p>ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “ประโยชน์ ของการสวดมนต์แผ่และแผ่ เมตตา” <p>ขั้นประยุกต์ (การประเมิน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ลำดับขั้นตอน ประโยชน์ของการสวดมนต์ และแผ่เมตตา การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม 	สวดมนต์แผ่และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญาด้วยอานาปสนติหรือตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการเจริญปัญญาแบบโยนิโสมนสิการ การคิดแบบรู้เท่าทันธรรมตา การคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของแนวการคิดแบบโยนิโสมนสิการ - อธิบายวิธีการคิดแบบรู้เท่าทันธรรมตา - อธิบายวิธีการคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน - ใบความรู้ แบบทดสอบ 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบเรื่อง “การบริหารจิตและการเจริญปัญญา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพหุสูตร ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การบริหารจิต/การเจริญปัญญา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเจริญปัญญาแบบโยนิโสมนสิการ วิธีการคิดแบบรู้เท่าทัน/การคิดเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “การบริหารจิตและการเจริญปัญญา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของการเจริญปัญญาแบบโยนิโสมนสิการ วิธีการคิดแบบรู้เท่าทัน/การคิดเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน 	(ต่อ) สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชนของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม งานพิธี คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี บทสวดมนต์ของนักเรียน และการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของศาสนพิธี - อธิบายประเภทของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์บทสวดมนต์ของนักเรียน - อธิบายความหมาย ลำดับขั้นตอนของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “ศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา” - ครูให้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา และการเข้าร่วมพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 	การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นพุทธศาสนิกชนของพระพุทธศาสนา

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาการปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี กุศลพิธี บุญพิธี และทานพิธี คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของศาสนพิธี - อธิบาย วิเคราะห์กุศลพิธี - อธิบาย วิเคราะห์บุญพิธี - อธิบาย วิเคราะห์ทานพิธี - อธิบายความหมาย ลำดับขั้นตอนของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - อธิบายคุณค่า ประโยชน์ของศาสนพิธี - ใ้ความรู้ ใ้งาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใ้งาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใ้งานเรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใ้งาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใ้งาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ <p>ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูเ็นนำเรื่อง “ศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา” - ครูใ้นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ <p>ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ครูใ้นักเรียนทำใ้งาน เรื่อง “คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี” <p>ขั้นประยุกต์ (การประเมิน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใ้งาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของความหมาย ประเภทของศาสนพิธีในทางพระพุทธศาสนา และการเข้าร่วมพิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 	(ต่อ) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๔ วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญของพระพุทธศาสนาและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
 สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมี บูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันธรรมสวนะ และ เทศกาลสำคัญต่างๆ ในสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา - อธิบายวันธรรมสวนะ/เทศกาลสำคัญต่างๆ - ใ้บความรู้ ใ้บงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใ้บงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ทำใ้บงาน เรื่อง “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใ้บงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใ้บงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบโยนิโสมนสิการ ขั้นสืบค้น – ขั้นเชื่อมโยง <ul style="list-style-type: none"> - ครูตั้งประเด็นเรื่องเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา/วันธรรมสวนะ/เทศกาลสำคัญต่างๆ - ครูตั้งประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา/วันธรรมสวนะ/เทศกาลสำคัญในสังคมไทย ขั้นฝึก <ul style="list-style-type: none"> - ใ้บนักเรียนทำใ้บงานเรื่อง “วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา” เน้นการวิเคราะห์คุณค่า ความสำคัญ ขั้นประยุกต์ <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ร่วมกันอภิปรายถึงคุณค่า ความสำคัญและแนวทางการนำมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน 	หลักธรรมวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา

การออกแบบหน่วยการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ ม.๖/๕ สัมมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรงรักษาพระพุทธศาสนาอันส่งผลการพัฒนาตน พัฒนาชาติ และโลก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ	ชิ้นงาน/ภาระงาน	ประเด็นและเกณฑ์ประเมิน	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วย/เวลา
ศึกษา หาแนวทางในเรื่องการ สัมมนาพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับการ ธำรงรักษาพระพุทธศาสนาในฐานะ เป็นศาสนิกชนที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบายความหมายของการ สัมมนาโดยทั่วไป - อธิบายการหาแนวทางปกป้อง ธำรงพระพุทธศาสนา - อธิบายการปลูกจิตสำนึกและ การมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ - ใบความรู้ ใบงาน 	วิธีการวัด <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจใบงาน การตรวจผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - ใบงานเรื่อง “แนวทางการ ปกป้องธำรงพระพุทธศาสนา” เครื่องมือ <ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินใบงาน เกณฑ์ประเมิน <ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์ประเมินพฤติกรรม - เกณฑ์ประเมินใบงาน 	❖ กระบวนการสอนพุทธวิธีแบบพุทธ ขั้นสืบค้น – เชื่อมโยง (การสร้างศรัทธา) <ul style="list-style-type: none"> - ครูเกริ่นนำเรื่อง “การสัมมนาโดยทั่วไป” - ครูแจกใบความรู้เรื่อง “การสัมมนา” ให้นักเรียนศึกษา แล้วสรุปสาระสำคัญร่วมกัน ขั้นฝึก (การฝึกทักษะ) <ul style="list-style-type: none"> - ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง “แนวทางการ ปกป้องธำรงพระพุทธศาสนา” ขั้นประยุกต์ (การประเมิน) <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนและครูร่วมกันตรวจใบงาน - นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึงสาระสำคัญของการ สัมมนา/แนวทางในการปกป้องธำรงพระพุทธศาสนา การ ปลูกจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในสังคมพุทธ 	สัมมนา พระ พุ ท ธ ศาสนา

การวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (๒ ตัวชี้วัด)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๔/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง และสมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้บางส่วน และไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้น้อยและ ไม่สมบูรณ์
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดีต่อสาวก สมาชิกในครอบครัวและคนรอบข้าง	นักเรียนปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคน รอบข้างได้ถูกต้อง และครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคน รอบข้างได้ถูกต้อง แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคน รอบข้างได้บางส่วน และไม่ครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ต่อสาวก สมาชิกใน ครอบครัวและคน รอบข้างได้น้อยและ ไม่ครบถ้วน

การวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ศาสนปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (๒ ตัวชี้วัด)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๕/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง และสมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้บางส่วน และไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้น้อยและ ไม่สมบูรณ์
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๕/๒ ปฏิบัติตนถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา	นักเรียนปฏิบัติตน ถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลัก พระพุทธศาสนาได้ ถูกต้องและครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน ถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลัก พระพุทธศาสนาได้ ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน ถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลัก พระพุทธศาสนาได้ บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	นักเรียนปฏิบัติตน ถูกต้องตามศาสนพิธี พิธีกรรม ตามหลัก พระพุทธศาสนาได้ น้อยและไม่ครบถ้วน

การวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ศาสนาปฏิบัติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ประเด็นการประเมิน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ (๔ ตัวชี้วัด)	ระดับคุณภาพ			
	ระดับ ๔	ระดับ ๓	ระดับ ๒	ระดับ ๑
มาตรฐาน ส ๑.๑ ม.๖/๒๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญ ปัญญาด้วยอานาปานสติหรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง และสมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้ถูกต้อง แต่ไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้บางส่วน และไม่สมบูรณ์	นักเรียนสวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิต และเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทาง ของพระพุทธศาสนา ที่กำหนดได้น้อยและ ไม่สมบูรณ์
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตน เป็นพุทธศาสนิกชนของพระพุทธศาสนา	นักเรียนแสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น พุทธศาสนิกชนของ พระพุทธศาสนาได้ ถูกต้องและครบถ้วน	นักเรียนแสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น พุทธศาสนิกชนของ พระพุทธศาสนาได้ ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	นักเรียนแสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น พุทธศาสนิกชนของ พระพุทธศาสนาได้ บางส่วนและไม่ ครบถ้วน	นักเรียนแสดงตน เป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น พุทธศาสนิกชนของ พระพุทธศาสนาได้ น้อยและไม่ครบถ้วน
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๔ วิเคราะห์หลักธรรม คติธรรมที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับวันสำคัญทางศาสนา และเทศกาล ที่สำคัญของพระพุทธศาสนาและปฏิบัติ ตนได้ถูกต้อง	นักเรียนวิเคราะห์ หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูก ต้องครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูก ต้องแต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนได้บาง ส่วนและไม่ครบถ้วน	นักเรียนวิเคราะห์ หลักธรรม คติธรรม ที่เกี่ยวข้องเนื่องกับ วันสำคัญทางศาสนา และเทศกาลที่สำคัญ ของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนได้ น้อยและไม่ครบถ้วน
มาตรฐาน ส ๑.๒ ม.๖/๕ สัมนาและเสนอแนะแนวทางในการธำรง รักษาพระพุทธศาสนา อันส่งผลถึงการ พัฒนาตน พัฒนาชาติ และโลก	นักเรียนสัมนาและ เสนอแนะแนวทาง ในการธำรงรักษา พระพุทธศาสนา อัน ส่งผลถึงการพัฒนา ตน พัฒนาชาติ และ โลกได้ถูกต้องและ ครบถ้วน	นักเรียนสัมนาและ เสนอแนะแนวทาง ในการธำรงรักษา พระพุทธศาสนา อัน ส่งผลถึงการพัฒนา ตน พัฒนาชาติ และ โลกได้ถูกต้องแต่ไม่ ครบถ้วน	นักเรียนสัมนาและ เสนอแนะแนวทาง ในการธำรงรักษา พระพุทธศาสนา อัน ส่งผลถึงการพัฒนา ตน พัฒนาชาติ และ โลกได้บางส่วนและ ไม่ครบถ้วน	นักเรียนสัมนาและ เสนอแนะแนวทาง ในการธำรงรักษา พระพุทธศาสนา อัน ส่งผลถึงการพัฒนา ตน พัฒนาชาติ และ โลกได้น้อยและไม่ ครบถ้วน